

Kongoška kriza zopet v ospredju pozornosti

Združene države zagovarjajo odločen nastop proti Čombeju v Katangi, da bi se sporazumel z Adulo. Angleži so za kompromis.

WASHINGTON, D.C. — Kongoška kriza se vleče kot morska kača. Sedaj je zopet prišla v ospredje, povod zanjo je za spremembo dalo obupno finančno stanje kongoške vlade v Leopoldvillu in noče skleniti z njimi sporazuma na drugi kot na široki federativni podlagi, kar stvarno pomeni, da mora dober del davkov iz Katange ostati v Katangi in ne utočiti v centralnem proračunu, ki ne pozna nobenega dna.

Naša administracija sluti, kaj vse se lahko zgodi. Poslala je kar dva naša diplomata Williamsa in Clevelanda v Evropo na posvete s tistimi evropskimi državami, ki so zainteresirane na Kongo. Seboj sta nesla predlog, da bi bilo treba na Čombeja pritisniti tudi z vojaško silo, da bi se vdal in sporazumel z ministrskimi predstavniki Adulo. Diplomata nista dosti opravila. Anglija je namreč odločno proti vporabi vojaščin proti Čombeju, ker se boji, da bi to utegnilo vplivati na političen položaj v Severni Rodoziji in delati Angliji težave. Poldoben je razlog, zakaj je tudi Portugalska proti vojaški akciji proti Čombeju. Tako bo ostalo vprašanje, kdo naj plačuje kongoške račune, še zmeraj odprto.

V Evropi na splošno očitajo Ameriki, da se vse preveč briga, koliko naj Katanga prispeva v skupno kongoško blagajno. Bolje bi bilo, da bi kdo nagnal Adulovo vlado, naj spravi v red svoj proračun in začne pobirati davke, kot jih je pred leti belgijska uprava. Adulova vlada naj tudi uredi promet in obnovi proizvodnjo, kar bo državni blagajni samo v korist.

Naša diplomata nista dosti opravila; sta pa vsaj bila na počitnicah v Evropi.

Naser gre na počitnice k Titu

KAIRO, Egipt. — Naser je letos imel toliko dela, da je res utrujen. Ustanovil je svojo stranko in ji nakazal pot v socializem, organiziral je mednarodno gospodarsko konferenco nevturalnih držav, zagotovil si je podporo od obeh blokov, potreben je počitka.

Odzval se je povabilu tovariša Tita in gre na počitnice v Jugoslavijo, najbrže na otoke Brioni, kjer bo gost enako utrujenega tovariša Tita. Bosta lahko drug drugemu tožila o gospodarski težavah, ki jih imata oba na pretek.

— Portugalska je postala republika leta 1911.

SHOWERS

Vremenski
prerok
pravi:

Oblačno z nevihtami. Najvišja temperatura 77.

Novi grobovi

Mary Yeray

Umrla je Mary Yeray, roj. Ster, preje s 14311 Thames Ave., doma v Bodisah v Jugoslaviji, žena Josepha, mati Florence Slaby, Francisa in Stanleya sestra Josepha Ster, Anne Sodnik (oba mrtva), Marion Bashel in Petra Ster ter stara mati. Pokojna je bila članica in predsednica Waterloo Grove No. 110 W.C., Kr. št. 1 Progres. Slovenk in Društva Združeni bratje št. 26 SNPJ. Pogreb bo iz Mullally pogreb. zavoda na 365 E. 156 St. v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. v sredo ob 9.30. Nato na All Souls pokopališče.

Mednarodno sodišče odločilo v korist ZN

Članice ZN morajo plačati tako redne kot izredne prispevke, če ne izgube v smislu ustatovne listine volivno pravico.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Mednarodno sodišče v Haagu je odločilo z 9 proti 5 glasovi, da so vse članice Združenih narodov v smislu njihove ustavne listine dolžne plačevati redno ne samo prispevke rednega proračuna, ampak tudi izredne naklade, ki jih je določila glavna skupščina za posebne namene.

Odločitev je izredno pomembna, ker bo postavila Sovjetsko zvezo, njene satelite, Francijo in še nekatere druge države pred odločitev: ali plačajo zapadle obroke za kritje stroškov vojaškega nadziranja meje med Izraelom in Egiptom in za vojaške operacije ZN v Kongu ter chranijo volivno pravico, ali pa plačilo zavrnejo in s tem izgube volivno pravico.

V kolikor bo glavna skupščina jeseni sprejela odločitev mednarodnega sodišča kot obvezno, kar na splošno pričakujemo, potem bodo Združeni narodi rešeni v bodoče finančnih težav, v katerih se nahajajo sedaj že preko eno leto in iz katerih se skušajo rešiti z mednarodnim posojilom.

Armada posreduje med alžirskimi politikami

ORAN, Alž. — Ves pretekli teden so voditelji šestih vojaških okrožij zborovali na nekem skritem alžirskem kraju in se posvetovali, kako bi zakrpalili spore med ministrskimi predstavniki Ben Kheddo in podpredsednikom Ben Bello kakor tudi med njihovimi političnimi pristaši. Posvetovanja so tajna, zato za podrobnosti o posvetovanjih nihče ne ve. Na zborovanju so samo taki poveljniki, ki niso vmešani v politične spore in ki želijo ohraniti mir v deželi. Posvetovanja so mena da rodila sledeči načrt:

Obe sprti politični skupini naj priznata avtoriteto posebnega političnega odbora, ki bi obstojal iz šestih članov, ki so pred 8 leti začeli upor proti Franciji in so še živi. Ta odbor naj bi se pečal samo s političnimi zadevami, upravo bi prepustil sedanji časni vladi. Njegova glavna naloga naj bi bili postavljanje kandidatov za ustavodajno skupščino, ki jo bodo Alžirci volili 12. avgusta. V odboru so trije pristaši Ben Belle in trije pristaši Ben Khedda. Ben Bella je tudi sam član

Iranska vladna kriza je je bila hitro rešena

TEHERAN, Iran. — Iranska vladna kriza je bila na papirju hitro rešena. Ministrski predsednik dr. Amini je že dobil naslednika, vsaj iranski šah je tako odločil. Vendar pa kriza še ni končana, pa se tudi ni začela šele pretekli teden.

Že takrat, ko sta bila šah in dr. Amini v Ameriki, so vsi vedeli, da med njima ni pravega soglasja v važnih političnih vprašanjih. Upali so, da jih bo takrat pomirila ameriška diplomacija, seveda ob podpori našega dolarja. Saj se vidi, da takratni poskus, ako je sploh prišlo do njega, ni uspel.

Dr. Amini zavrača odgovornost za sedanjo vladno krizo na ameriško politiko, ki ni dosti podpirala Iran. Osnutek za iranski proračun ima primanjkljaj okoli \$70.000.000. Dr. Amini ga je hotel pokriti z ameriško pomočjo; ker je ni dobil, je odstopil.

Kennedyev tiskovni tajnik gladko zanika trditve bivšega iranskega ministrskega predsednika. Vse kaže, da je pravi vzrok sedanje iranske vladne krize neke za kulisami. Treba bo še počakati, da zvemo zanj. Takrat bomo tudi morebiti zvedeli, da dr. Amini sploh ni odstopil, ampak da ga je šah čisto navadno odsvolil, drugače ne bi bil mogel najti in imenovati kar v par dneh naslednika.

Vatikan se je izjavil za Združeno Evropo

VATIKAN. — Vatikanski državni tajnik kardinal Cicognani se je v papeževem imenu izjavil za združeno Evropo. Kardinal je namreč poslal francoski katoliški inteligenci, ki zboruje v Strassburgu, poslanico, ki v njej zagovarja idejo o nadnarodni skupnosti Evropskega kontinenta.

Papeževa poslanica želi temeljitejšo evropsko integracijo, kot jo na primer predvideva načrt De Gaulla. Spomenica ima očiten namen, da podpre francoske "Evropejce", ki želijo ustvariti v Evropi federacijo in ne samo konfederacijo, kar je zopet De Gaullova želja.

odborna, ni pa notri Ben Khedde, kar bi pomenilo, da ne bi mogel vsaj začasno igrati pomembnejše politične vloge, akoravno je predsednik vlade.

Odbor bi dalje uredil vse priprave za strankarski kongres. Določil bi čas in kraj kongresa in sestavil tudi dnevni red. Kongres naj bi formalno ustanovil stranko in potrdil njeno organizacijo. Odbor bi potem tudi pripravil vse potrebno za prve redne parlamentarne volitve, ki naj bi bile v decembru in bi izbrale privredeni alžirski parlament.

Sklepe sedanjega odbora, ki bi končal svoje delo s strankinim kongresom, bi moral potrditi Narodni svet alžirske osvobodilne fronte, ki igra sedaj vlogo začasnega alžirskega parlamenta.

Kot prvi kandidat za predsednika alžirske republike se je pojavil Ferhat Abbas, ki je bil svoj čas predsednik uporniške vlade.

Odprto pa je vprašanje, ali bosta Ben Khedda in Ben Bella ta načrt odobrila.

Zadnje vesti

HONOLULU, Havaji. — Tu se je ponesrečilo danes jutraj potniško letalo Britannia. Ni bilo še javljeno, ali je bilo kaj smrtnih žrtv ali ne.

ZENEVA, Šv. — Danes so tu podpisali dogovor o nevtralnosti Laos in s tem zaključili mednarodno konferenco 14 držav, ki se je zbrala tu še lansko pomlad.

HONGKONG. — Rdeča Kitajska je obdobje danes Indijo, da so njeni vojaki streljali večkrat na dve kitajski postojanki na področju Ladaka. Streljanje okoli vojaške postojanke Cip-Čap je trajalo okoli 20 minut. Indija je prav tako energično protestirala proti napadu kitajskega vojske na njene postojanke. Nehru je izjavil v New Delhiju, da je položaj na meji s Kitajsko "resen".

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetska vlada je objavila, da bo obnovila preskušanje atomskega orožja. Ker je Amerika prva začela to orožje preskušati, imajo Rusi po mnenju sovjetske vlade pravico izvesti zadnje preskuse.

ORAN, Alž. — Skupina okoli Ben Belle je včeraj izjavila, da ona predstavlja vodstvo neodvisne Alžirije in da je 7-članski svet "vrhovna" oblast v deželi. — Vlado Ben Khedde so proglasili za "uzurpatorsko" in ji odrekli vse pravice do upravljanja dežele.

Kennedy je ustanovil narodni potrošniški svet

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Kennedy je držal svojo besedo, ki jo je dal volivcem tekom volivne kampanje in ustanovil, sicer malo pozno pa vendar, narodni potrošniški svet, ki naj varuje interese ameriškega potrošnika. Po njegovem naročilu je že 22 federalnih uradov imenovalo svoje zvezne uradnike v ta svet.

Svet ima 12 članov. Paritetno vpošteva samo pri spolu. Šest članov je moških, šest pa žensk, ženskam je pripadlo tudi predsedništvo. Predsednica je namreč dr. Helen Conoyer, ravnateljica zavoda za domače gospodinjstvo na Cornell univerzi. Po politični pripadnosti je notri osem demokratov, dva republikanca in dva nevturalca. Ker javnost gleda na novi svet s precejšnjim nezaupanjem, mu je Kennedy zagotovil, da ne bo samo za dekoracijo, ampak da mu bo prisodil tudi važne funkcije v federalni upravi.

Samo tretjina ima žive može

WASHINGTON, D.C. — Samo okoli ena tretjina nad 65 let starih žena v Združenih državah ima še žive može, med tem ko ima dve tretjini nad 65 let starih mož še žive žene.

Višek pozabljenosti

Dogodilo se je pred nedolгим, da se je v neki slovenski naselbini oženil pečlar srednje starosti. Svatovščino je priredil v nekem salonu, kamor je kot fant vedno rad zahajal. Na svatovščino je kajpada povabil več svojih prijateljev in tovarišev. Ko se je družba tako raznela, ter je kazalec stenske ure kazal že na enajsto številko, vstal je ne nadomda, poslovil se prijazno od družbe ter odhitel na veliko začudenje novoporočene žene, na svoj fantovski dom sam. Revez je pozabil, da se je oženil!

EASTERN AIR LINES BODO DANES DELNO OBNOVILE PROMET KLJUB ŠTRAJKU

Stavka letalskih inženirjev je 23. junija ustavila ves promet Eastern Air Lines in okoli 30.000 ljudi je izgubilo posel. Razgovori za ureditev spora so se vlekli ves mesec, ne da bi prišlo do kakega sporazuma. Letalska družba je za danes napovedala delno obnovo prometa.

NEW YORK, N. Y. — Eastern Air Lines so prepričane, da bodo danes lahko vsaj delno obnovile promet med New Yorkom in Miami v Floridi kljub štrajku letalskih inženirjev, ki se vleče že en mesec. Družba je ponudila posameznim inženirjem službe pod pogoji, ki jih je preje stavila uniji letalskih inženirjev, pa jih je te zavrnili. Izjavila je, da je ta ponudba veljavna le do danes. Kdor se ne bo javil, bo na njegovo mesto postavila drugega človeka. Delavski tajnik je za danes popoldne ob dveh pozval k sebi na razgovore zastopnike letalske družbe, zastopnike unije inženirjev in zastopnike unije pilotov, da bi našli kompromisno rešitev, ki naj bi preprečila zlo voljo na katerikoli strani.

Jedro spora predstavlja zahteva letalskih družb po zmanjšanju moštva v potniških letalnih odstirih na tri člane. Unija letalskih inženirjev zahteva, da mora biti v vsakem moštvu en letalski inženir, unija pilotov, pa se prav tako vstrajno upira zmanjšanju števila pilotov od treh na dva. Kompromisni predlog je, naj letalski inženirji opravijo pilotski izpit, da bodo v slučaju potrebe sposobni prevzeti vodstvo letala, eden od pilotov v moštvu pa naj bi končal vezbanje za letalskega inženirja in bi bil tako sposoben vršiti tudi ta posel.

Unija letalskih inženirjev pri Eastern Air Lines je kompromisni predlog odklonila in proglasila štrajk, nakar je 23. junija letalska družba ustavila ves promet.

Centralni komite ZKJ se je zbral na posvet

BEOGRAD, FLRJ. — Včeraj se je sestal tu Centralni komitet Zveze komunistov Jugoslavije, da preišče gospodarski položaj dežele in poišče način za njegovo izboljšanje.

— Leta 1880 so še vedno kurlili v Združenih državah polovico vseh hiš z drvmi.

Pred novo politično dobo v Laosu

CLEVELAND, O. — Če bo šlo vse po sreči, bo prišel novi laoski ministrski predsednik Souvanna Phouma še ta teden v našo prestolico, da bi obiskal ne samo predsednika Kennedyja, ampak tudi vse njegove glavne sodelavce. Na obisk bo gotovo prišel radi podpor, kajti ameriških nasvetov ne potrebuje, to je že dostikrat pokazal.

Zaenkrat bo njegova vlada dobivala \$3.000.000 na mesec, kot jih je dobivala že prejšnji mesec. Nakazilo bo prišlo v roke finančnega ministra generala Nosavana, kar ministrskemu predsedniku gotovo ne bo ljubilo. Zato bi rad dobil od naše administracije zagotovilo, da ne bo potegnila z Nosavanom, ako bi ta hotel po svoje šariti z ameriško podporo. Seveda bo skušal podporo tudi zvišati, vendar več kot pogojne obljube ne bo dosegel v tem oziru.

Ko se vrne domov, bo začel vladati v nevtralnem duhu. Najprvo bo priznal, če jih Laos še ni, razne režime in jih povabil, naj pošljejo svoje diplomatske zastopnike v njegovo deželo.

Gen. M. Taylor novi šef skupnih slano!

Sedanji načelnik gen. L. Lemnitzer bo prevzel poveljstvo nad četami ZDA v Evropi in nad NATO.

HYANNIS PORT, Mass. — Predsednik Kennedy je sprejel odstop gen. L. Norstada kot glavnega poveljnika ameriških čet v Evropi in kot poveljnika NATO. Za njegovega naslednika je imenoval načelnika skupnih glavnih stanov ZDA gen. L. Lemnitzerja. Mesto tega bo prevzel gen. M. Taylor, dosednji predsednikov glavni vojaški svetovalec.

Gen. Lemnitzerju poteče njegova poslovna doba letos 30. septembra, gen. Norstad pa bo oddal svoje mesto poveljnika v Evropi okoli 1. novembra. Vrhovnega poveljnika NATO izvoli NATO svet, ki pa običajno upošteva ameriški predlog. Sodijo, da se bo vprašanje tudi letos rešilo na isti način.

V pokoj pojde letošnjo jesen tudi sedanji načelnik armadnega glavnega stana gen. G. Decker. Njegovo mesto bo prevzel gen. E. Wheeler, sedanji namestnik poveljnika ameriških oboroženih sil v Evropi.

Tako se bo nabrala v Laosu taka zbirka diplomatov kot nikjer na svetu, tudi v Washingtonu ne. V Laosu bodo namreč imele svoja diplomatska zastopstva Severna in Južna Koreja, Severni in Južni Vietnam, Taipei in Peiping; tam bodo zastopane tudi vse satelitske države, verjetno tudi Albanija. Manjkalo bo samo ene države: Zapadne Nemčije, ki je rekla, da noče biti v Laosu, ako bodo tam tudi zastopniki Vzhodne, komunistične Nemčije. Na tako stališče bi se morala postaviti tudi Čankajšek in vietnamski Diem, toda mislijo, da posledic svojega stališča ne bosta izvajala, ker jima bo novi laoski režim položaj olajšal: Laos bo namreč imel dve središči: Vientiane in Luang Prabang, kjer stanuje kralj. Laoski pomožni zunanji minister Phongsavan je že izjavil, da bosta na primer poslanika iz Saigona in Taipei lahko živela v enem mestu, njihova nasprotnika iz Peipinga in Hanoja pa v drugem.

Pa naj kdo reče, da laoski politiki niso iznajdljivi!

Iz Clevelanda in okolice

Pozdravi iz Floride—

Pozdrave iz Miami v Floridi pošiljata svojim znancom Mary Kusar z Goller Ave., in Harry Bruce z Babbitt Rd.

V bolnišnici—

V St. Alexis bolnišnici na 5163 Broadway, soba 216, leži Anton Turk s 23564 Lawrence Rd., Warrensville Heights.

Delegatom za konvencijo KSKJ

Delegati, ki bi želeli potovati v Harrisburg, Pa., na konvencijo KSKJ z busom, naj se javijo Ulrichu Lube, EX 1-5344, Josephini Trunk, 481-5004 ali pa Jou Ferra, KE 1-7131. Bus bo odpeljal iz Clevelanda v soboto, 18. avgusta, in se vrnil v nedeljo, 26. avgusta.

Novo naročilo za tovarno tankov—

Cleveland Ordinance Tank Plant na zahodni strani mesta je dobila od Armade naročilo za nove oklopne vozove in tanke v skupni vrednosti 58 milijonov dolarjev. S tem je za nekaj let zagotovljeno delo več tisoč delavcem.

Karneval uspešen—

Razen v petek zvečer, ko je divjala nad mestom huda nevihta, je bil karneval pri Sv. Vidu prav lepo obiskan. Buick avtomobil je dobila Gertrude Velic z 1261 E. 60 St., \$1000 Ralph Godić s 3665 E. 105 St., \$500 pa Louise R. Wilson s 23045 Macbeth Ave., North Olmsted. Odbor se zahvaljuje vsem sodelavcem in udeležencem.

Na obisku iz Argentine—

Iz Buenos Airesa v Argentini je prišel na obisk k bratu Franku Gerjevichu v Euclid brat Miha Gerjevich, s katerim se nista videla 53 let. Pozdravlja vse znanke in prijatelje. — Dobrodošel med nami!

Župan odložil odstop—

Mestni župan A. Celebrezze, ki ga je predsednik imenoval za zveznega tajnika za zdravje, vzgojo in socialno skrbstvo, bo odstopil šele v petek, da tako prihrani mestu vsaj ene posebne volitve in okoli \$125.000. Zaradi odložitve odstopa je bila odložena tudi zaprisega Ralpa Locherja za novega župana.

Odziv lep—

Včeraj se je prišlo okoli polovice Clevelandčanov cepit proti polio tipa 2. Isto cepivo bodo delili na istih krajih tudi prihodnjo nedeljo ob istih urah.

Italijanski parlament bo ostal brez počitnic

RIM, It. — V smislu sporazuma med predsednikom Fanfanijem in socialistom Nenni-jem je vlada predložila parlamentu predlog za podžavljenje 100 velikih elektrarn. V parlamentu se je takoj vnela huda debata za in proti zakonskemu predlogu, ki bo gotovo trajala tja do septembra, ako še ne dalj. Zato so vse stranke naročile svojim poslancem, da ne smejo iz Rima.

Poslanci so seveda hudo prizadeti, kajti avgustovske počitnice so smatrali kot svojo tradicionalno pravico, ki jo je vlada kršila samo l. 1953, ko je parlament iskal naslednika za umrlim italijanskim državnikom Gasperijem in ga končno našel v pozni jeseni v osebi krščanskega demokrata Pelle.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; -4.50 for 3 months.

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months.

Friday edition \$4.00 for one year.

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

88

No. 139 Mon., July 23, 1962

Časa ni mogoče ustaviti

Ura teče, nič ne reče, pravi slovenski narodni rek. Čas teče, gre mimo, pa naj je nam prav ali ne. Tako teče tudi življenje človeka in človeškega rodu. Z njim prihajajo spremembe, ki jih razvoj zahteva. Če so te nujne in pogojene v človeški naravi in v stanju družbe, jih ne moremo ustaviti, jih lahko le zaviramo, največkrat v svojo osebno škodo in v škodo celotne družbe.

Ko so sredi preteklega stoletja napake gospodarskega liberalizma in neomejene gospod. svobode postale očitne, so se razgledani, razumni raziskovalci družbe in družbenega reda lotili iskanja novih poti in novih načinov, ki naj bi napake tedanjega reda odpravili in izboljšali položaj socialno najnižje stoječih slojev.

Marks in Engels sta predstavljala v tej skupini le najbolj udarne in skrajne ideje. Pozivala sta "proletarce vseh dežel, naj se združijo in raztrgajo svoje verige." Spretni organizatorji so zanesli te ideje posebno med delavstvo v Nemčiji in Franciji. Stari politični vodniki so se borili proti novim idejam in njihovim zagovornikom, toda brez posebnega uspeha. Ko je nemški kancler Bismarck spoznal, da si ljudske množice bolj in bolj prisvajajo zahteve socialnih demokratov, jih je sprejel sam, jih celo dopolnil in uvedel v Nemčiji socialno zakonodajo, ki je v nekaterih pogledih še vedno modernejša od one v naši deželi.

Postopno so nemškemu zgledu sledile tudi ostale države v Evropi, med njimi tudi Jugoslavija. Ta je imela v času med obema svetovnjima vojnama eno najnaprednejših socialnih zakonodaj v vsem svobodnem svetu. Ko je komunizem tekmo druge svetovne vojne in po njej vzpostavil svojo oblast nad novimi državami in narodi ter grozil preplaviti še preostalo svobodno Evropo, so države svobodne Evrope izvedle obsežne socialne reforme in uveljavile novo socialno zakonodajo, ki je vzela veter z jader komunistične propagande. Gospodarstvo v teh državah Evrope zaradi tega ni propadlo, življenjska raven se ni znižala, nasprotno, gospodarstvo cvete in se izredno naglo razvija, življenjska raven prebivalstva se je močno dvignila in se naglo približuje tej v naši deželi.

Ameriški delavci in farmarji so skušali izboljšati svoj položaj v deželi organizirano ponovno v zadnjih sto letih. Vedno znova so ti poskusi propadli pred organiziranim odporom gospodarsko močnejših slojev. Ti so imeli v rokah oblast in tudi skoro vsa sredstva, s katerimi je bilo mogoče doseči in ustvarjati javno mnenje. Načrtno so podajali vedno le prednosti svobodnega gospodarskega sistema, vstrajno pa molčali o njegovih napakah, o potrebi njegove spremembe v skladu z duhom časa in razvojem ameriške družbe.

Te spremembe je omogočila šele velika gospodarska kriza, ki je nastopila v deželi po velikem borznem polomu v 1929. F. D. Roosevelt je uvedel vrsto reform in najnujnejše socialne ustanove, ki so se kljub svoji skromnosti zdelo nekaterim še vedno silno radikalne. Napovedovali so, da bo njihova uvedba deželi prinesla silno škodo in zavirala njen gospodarski razvoj. Vsa ta napovedovanja so ostala prazne besede. Danes priznavajo tudi največji konservativci koristnost socialnega zavarovanja, pokojnine in brezposelnih podpor. Nikogar ni, ki bi nastopil proti temu tekom volivne borbe in pri tem upal, da mu bo to pomagalo do zmage. Kdor bi nastopil z zahtevami, da je treba vse to odpraviti kot "socializem," bi ga javnost smatrala za bedaka, volivci pa bi mu obrnili hrbet.

Pokojni F. D. Roosevelt je storil veliko, vendar je še dosti dela tudi za njegove naslednike. Že Truman je poskušal uvesti obvezno zavarovanje za bolezni. Njegov predlog je propadel zaradi odločnega in načrtnega upiranja Ameriške zdravniške zveze.

Tekom Eisenhowerjevega predsedovanja so uzakonili nekaj skromnega, kar naj bi vsaj začasno odložilo potrebo in zahtevo po splošnem obveznem bolniškim zavarovanju, ki je uvedeno v vseh deželah svobodne Evrope že več desetletij in se je na splošno prav dobro obneslo.

Predsednik Kennedy je predložil Kongresu uvedbo bolniškega zavarovanja za ostarele v okviru Social Security. Zdravniška zveza se je vrgla z vso silo v boj proti temu. Podpirale so ta boj zavarovalne družbe, ki imajo od privatnih zavarovanj svoje dohodke. Konservativci in zagovorniki "popolne svobode" so vrgli v javnost geslo o uvajanju socializma in klicali na okope za obrambo "ameriškega načina življenja." Skupnim naporom omenjenih sil je uspelo predsednikov predlog začasno poraziti, razpravo v Kongresu o njem odložiti za eno leto. Pri tem zmagovalno trdijo, da so rešili deželo pred veliko nevarnostjo in storili veliko uslugo splošnosti.

Čas bo izrekel o njih in njihovi borbi proti socialni zakonodaji, katere cilj je pomagati predvsem gospodarsko šibkim slojem do izboljšanja njihovega položaja, do uveljavitve možnosti človeka vrednega življenja, svojo sodbo. Ta brez dvoma ne bo posebno pohvalna. Časa in razvoja ni

mogoče ustaviti. Težave in zlo v današnji ameriški družbi ni mogoče reševati po načinu in s sredstvi iz časa, ko nismo poznali ne železniškega stroja, ne avtomobila in letala, da ne govorimo o atomski sili in vseh drugih čudesisih moderne tehnične dobe.

BESEDA IZ NARODA

Igor I. Sikorsky, graditelj letal in helikopterjev

II. Prišlo je do temeljitega družinskega posvetovanja, ki se je zaključilo s sklepom, da bo Igor započelo delo nadaljeval. Takoj je začel z gradnjo svojega prvega letala, ki mu je dal oznako S-1. Ko je bilo gotovo, se je letalo sicer premaknilo, toda zšlo je enkrat na levo, drugič na desno, rep se je dvigal previsoko, letalo samo pa je ostalo na tleh. Motor je bil preslab. Po večtedenskem delu je bilo izgotovljeno drugo letalo S-2. Imelo je močnejši motor, ki je imel močan in zdrav glas. Postalo je očitno, da bo iz te moke nekaj kruha.

Nekega jasnega jutra se je Sikorsky vsedel na sedež, ki je bil za motorjem. Trije možje so držali letalo za krila in rep. Na častil znamenje so ga izpustili. Letalo se je začelo premikati. Dvigalo se je 2 do 4 čevlje visoko in napravilo pot okoli 100 metrov, nato pa zopet sedlo na tla. Navdušenje je bilo nepopisno. Toda nastal je problem, dvignilo se je preniko. Po nadaljnjih poskusih, pravilnejše "skokih" po letališču, se je to letalo razbilo.

Tretje letalo S-3 je bilo znatno boljše od prejšnjega. Imelo je motor s 40 HP. Dvignilo se je do 30 čevljev visoko in preletelo letališče in bližnje jezero. Bilo je pozimi. Nekega dne je padlo na zamrzlo jezero. Prebilo je led, krila in rep so moleli iz vode. Pilot Igor Sikorsky in motor pa sta izginila pod vodo. Sikorskemu se je posrečilo priti iz vode brez poškodb.

Ta letala so zahtevala denar. Od raznih strani so prihajali rodbini prijazni nasveti, da je Igorjevo po čutje nesmiselno, predrago. Toda tudi to pot je on s tihim pristankom družine delo nadaljeval.

Naslednji letali sta se imenovali S-4 in S-5. S poslednjim je Sikorsky dosegel svoj prvi večji uspeh. Z njim je ostajal v zraku do pol ure. V bližini Kijeva so se tedaj vršili manevri ruske vojske. Igor Sikorsky je prejel povabilo za sodelovanje. V času manevrov je ostal do ene ure v zraku in to v višini 1500 metrov. To je bil pa že precejšen uspeh za tiste čase. Po manevrih je bil Sikorsky predstavljen carju Nikolaju II.

Sledilo je letalo S-6, ki se je obneslo bolje od vseh poprejšnjih. Imelo pa je to napako, da je potrebovalo preveč prostora za vzlet. Bilo je izboljšano in dobilo znak S-6A. To letalo je odprlo Sikorskemu pot v novo karijero. Leta 1912 je bila v Moskvi letalska razstava. S tem letalom je Sikorsky odnesel prvo nagrado.

Zanj se je pričelo zanimati veliko rusko podjetje v Petrogradu, ki je izdelovalo železniške vagonne in avtomobile. Z njim je sklenil Sikorsky pogodbo o ustanovitvi letalske tovarne kot sestavni del tega podjetja. Sikorsky je postal ravnatelj tovarne. Še istega leta je odšel v Petrograd. Z novimi upi in zavestjo, da je težko finančno breme, ki je ležalo na rodbini, sedaj odpadlo. Na razpolago je dobil novo tovarno z obsežnim letališčem. Podnevi se je mudil v hangarju, ponoči pa je ob črni kavi skiciral načrte za nove tipe letal. Med tem je rusko vojno ministrstvo razpisalo letalsko tekmo z visokimi nagradami. Pogoji niso bili lahki. Dvigniti se je bilo treba v 15 minutah v višino 1500 metrov ter vzleteti in pristati na

razoranem zemljišču. Prijavilo se je več tekmovalcev, tudi Igor Sikorsky.

Medtem se je zgodilo nekaj posebnega. Generalni ravnatelj železniške družbe Šidlovsky je povabil Sikorskega v goste. Ob tej priliki mu je Sikorsky razložil svoj načrt, o katerem je razmišljal že več let: gradnja štirinamotornega letala. Nekaj česar do tedaj še nihče ni podžyl. Šidlovsky je idejo sprejel in naročil Sikorskemu, naj takoj pričel z delom. Bilo je po polnoči, ko je Sikorsky odšel. Skoraj takel je domov. Še isto noč je sklical svoje sodelavce. Prihajali so drug za drugim, začudeni in še zaspani. Novico o gradnji štirinamotornika so vsi navdušeno sprejeli. Da je izgledalo vse še bolj slovesno, je Sikorsky podčastil vsakega s čašo "pristnega". Proti jutru je bila seja zaključena. Z gradnjo letala so takoj pričeli. Delo je trajalo pol leta. Letalo je dobilo ime "Veliki". Ko so gradili, je prihajalo od vseh strani mnogo obiskovalcev. Med njimi so bili tudi kritiki, ki so zatrjevali, da se to letalo ne, bo nikoli dvignilo v zrak, češ da je preveliko. Zgodilo pa se je ravno nasprotno. "Veliki" je opravil svoj prvi polet odlično. Ko je Sikorsky pristal, ga je navdušena množica dvignila na ramena in ga nelsa šidlovskemu nasproti. Kmalu potem si je prišel ogledat "Velikega" sam car Nikolaj II. v spremstvu velikega kneza N. Nikolajeviča, vrhovnega poveljnika ruskih armad v prvi svetovni vojni. Car je bil z letalom izredno zadovoljen. Po nekaj dneh je prejel Sikorsky od njeega osebno darilo, zlato uro z vgraviranim ruskim orlom. To letalo je doseglo pozneje svetovni rekord v pogledu vztrajnosti in številu oseb na krovu. Vsega skupaj je "Veliki" napravil 53 poletov. Doživel pa je tragičen konec. Nekega dne se je odtrgal motor nad njim letelcem, malemu letalu, padel naravnost nanj in ga nepopravljivo poškodoval. Model "Velikega" se nahaja v veliki sprejemni avli Sikorskega tovarne v Stratfordu. Na to letalo je bil Igor Sikorsky vedno zelo ponosen.

Sikorskega pa je čakala naloga, dobiti letalsko tekmo. Vsi konkurenti so svoje točke že opravili. Sikorsky je imel še eno in to najtežjo. Čakal je na ugodno vreme. Ko je to prišlo, se je dvignil v zrak in pristal brezhibno na razoranem zemljišču. Dobil je prvo nagrado 30.000 rubljev. To je bilo lepo premoženje. Domačim je povrnil vse izdatke, ki so jih imeli z njim, poplačal svoje dolgeve in še precej je ostalo.

Polg manjših letal je nato Igor Sikorsky pričel graditi drugo štirimotorno letalo, ki je dobilo ime "Ilja Muromec", po ruskem junaku iz desetega stoletja. Ko so gradili, so se zopet pričeli oglašati kritiki češ, nje-gov vojaški in gospodarski pomen bo zelo dvomljiv. Toda pri poskusih je "Ilja Muromec" zopet dosegel svetovni rekord. Po dalj časa trajajočih poskusih, se je Igor Sikorsky odločil napraviti z njim 800 milj dolgo pot iz Petrograda v rojstno mesto Kijev. Nekega ranega jutra se je s svojimi sodelavci dvignil v zrak. Leteli so v višini 5000 m preko Vitebska do Orše in tam pristali. To je bil prvi del poleta. Tu jih je sprejela ogromna, navdušena množica. Ko se je "Ilja Muromec" zopet dvig-

nil v zrak, pa so nastale težave. Zašli so najprej v takozvani brezračni prostor. Tega pojavi si tedaj še niso znali razložiti. Letalo je prčelo hitro padati navzdol in se dolgo časa ni hotelo dvigniti. Nastala pa je še druga, izredno nevarna situacija. Opazili so, da je dovodna bencinska cev počila. Gorivo je v velikem curku uhajalo. Kmalu je na tistem mestu pričelo goreti, stotnik Lavrov in mehanik sta splezala na krilo letala in pričela gasiti ogenj s suknjiči. Posrečilo se jima je ogenj pogasiti in za silo zadelati odprtino. Medtem, ko sta opravljala to delo, je Igor Sikorsky vodil letalo navzdol in srečno pristal na ravnini. Po pristanku so letalo popravili.

Ko so se zopet dvignili v zrak, so kmalu zašli v veliko nevihto in izgubili zvezo z zemljo. Ker je močno lilo, so se odločili, dvigniti se nad oblake. Ko so jih predrl, se jim je nudil veličasten prizor. Sonce je čudovito sijalo na modrem, čistem nebu. Toda za občudovanje ni bilo časa, treba se je bilo hitro iztrezniti. V tistem času še niso imeli priprav za določevanje smeri. Treba se je bilo držati rek in mest. Brezpogojno so se morali spustiti nazaj v oblake in nevihto. Leteli so zelo nizko, ne da bi mogli spoznati, kje se nahajajo. Končno je stotnik Lavrov zapazil v daljavi belo nit — reko Dnjeper. Igor Sikorsky je z izkušeno roko vodil "Iljo Muromca" v to smer. Na obzorju so se prikazali prvi obrisi mesta Kijeva, kjer so potem kmalu pristali. Na letališču jih je sprejela elita mesta z ogromno množico. Sprejem je bil nadvse slovesen. Ko so bile svečanosti končane, je pristopil k njim predsednik sprejemnega odbora in tamkajšnjega aeronavtičnega društva in jim povedal najnovejšo vest: avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand in njegova žena sta bila v Sarajevu umorjena.

S tem se je pričela nova, usodopolna stran človeške zgodovine.

Dr. O. H.

(Dalje sledi.)

Romanje društva sv. Ane KSKJ

Lemont, Ill. — Za 40-letnico Društva sv. Ane št. 170 KSKJ v Chicagu je bil na pobudo Mrs. Gizelle Hozian ustanovljen prekmurški pevski zbor, ki je ob ustanovitvi štel 13 pevk in pevcev pod vodstvom v. Vendelina Špendova OFM in ob spremljavi pianista Mr. Alfreda Fišingerja. Ta zbor bo letos povzdignil romanje društva sv. Ane KSKJ in Prekmurcev na ameriško Brezje na zadnjo nedeljo v juliju — 29. julija. Zbor bo pel med romarsko mašo ob enajstih dopoldan pri luški votlini in pri slovesnih petih litanijah ob 2:30 v samostanski cerkvi. Pred mašo bo skupna pobožnost križevega pota v Baragovem parku. Ta križev pot sta na pobudo in z darovi Prekmurcev zgradila pok. p. Aleksander in brat Akurzij.

Po popoldanski pobožnosti v cerkvi bo blagoslov avtomobilov pred samostanom.

Gotovo bo pevski zbor zapel tudi kako veselo po romarskih pobožnostih, ko se Prekmurci in njihovi prijatelji zberejo k veseli družabnosti na prostorih za Romarskim domom. Ob tej priliki je na lemontskem griču vsako leto zelo živahno, zakaj Prekmurci so družabni in radi pridejo skupaj. Njihovo romanje je postalo tako znano, da so k njemu pritegnili tudi rojake in prijatelje od daleč. Lani smo tu srečali celo nekaj družin iz Kanade.

Vsem romaricam in romarjem društva sv. Ane KSKJ in Prekmurcem želimo prav prijazni: dobrodošli pri Mariji Pomagaj in na veselo snidenje!

Lemontski frančiškani.

Govor Josipa Broza - Tita v Splitu 6. maja

Poglavar komunistične Federativne ljudske republike Jugoslavije je 6. maja letos v Splitu razložil položaj in razmere v Jugoslaviji, pri čemer je priznal polom komunističnih gospodarskih planov in napovedal novo ostro nadzorstvo iz centrale. Govor se nam zdi tako pomemben, da ga v celoti ponatiskujemo iz ljubljanskega lista "Komunist". Priobčevali ga bomo v nadaljevanjih.

5.

Posledica tega je, da mi izgubimo to tržišče. Zato sem pred dvema letoma dejal, da je 540 izvoznih in uvoznih podjetij preveč in da je treba to število razpoloviti — zdaj pa jih je več kakor taktat. Nič ne zaleže, kar rečeš, dokler ne vzameš stvari v roke, tako da oni potem temu pravijo nede-mokratska metoda. Vi vidite, tovariši, da ta naša izvozna in uvozna podjetja pečenjajo razne stvari takega značaja in včasih tako negativno poslujejo, da zaradi tega pogosto izgubimo posamezna zunanja tržišča in se zdimo nesolidni. Zaradi takšnega njihovega dela nam na primer vrčajo posamezne proizvode. Tak nezanesljiv trgovec misli, da lahko preslepi kupca v tujini in mu prodaja gnila jabolka ali slive, toda tuji kupec zaradi tega pogosto pošlje nazaj vso pošiljko. Kdo je tedaj tu na zgubi? Vsa naša skupnost, naš delovni človek, mi vsi. Ta nesolidnost je torej takšnega značaja, da bomo morali sprejeti celo zakon o poslovanju teh zunanjetrgovinskih podjetij.

Ko gre za zunanjetrgovinska podjetja, bi omenil tudi predstavnike, ki jih ta podjetja pošiljajo v posamezne države, tako v Afriki kot v Aziji, in sem naletel na veliko teh naših trgovcev, ki tam po cele mesece sedijo po kavarnah pa ne najdejo niti enega kupca. Sedijo brez koristi in zapravljajo devize, ki jih dobivajo iz domovine, kupca pa ne najdejo, ker niti ne poznajo tržišča niti ga niso proučili in ga dovolj spoznali, da bi vedeli, kaj je tu treba in kaj je mogoče prodati. Zato se dogajajo tudi take stvari, da denimo, pošljejo nekam v vročo Afriko cokle, ki so dolgo časa ležale v skladišču in jih pri nas nihče ne nosi, ki pa jih tudi tam nihče ne more nositi Seveda gre takšno blago potem po zlu, tako pa je tudi z nekaterimi drugimi izdelki iz naše države. Vse to in takšne stvari nam kvarijo ugled v tujini.

IZ NAŠIH VRST

Brandon, Man. — Cenjeno uredništvo! Zopet Vam pošiljam celoletno naročnino za priljubljeno nam Ameriško Domovino ter se obenem lepo zahvaljujem za redno pošiljanje lista, ki ga z veseljem in zanimanjem prečitam od začetka do konca. Iz vsega srca želim, da bi mogli še dolgo leta nadaljevati z izdajanjem tega za Slovence tako potrebnega in koristnega dnevnika. S prijateljskim pozdravom! Janko Demšar z družino.

Milwaukee, Wis. — Cenjena uprava! Zopet je poteklo eno leto in zopet sem za eno leto stalnejša. V preteklem letu je Bog poklical k sebi mojega moža Rudolfa, mene pa je še pustil živeti. Je bila že tako Njegova volja.

Z veseljem Vam pošiljam naročnino za celo leto, morda mi bo še odločeno ta moj priljubljeni časopis v miru prebrati. Mnogo zanimivih in poučnih stvari najdem v njem in Ameriška Domovina mi krajša moje, sedaj tako samotne ure.

Sprejmite torej moje iskrene pozdrave in če je božja volja še prihodnje leto ob tem času spet oglašim. Vaša stara naročnica Frances Marolt.

Moram vam povedati nekaj še o eni stvari, ki je negativna in ki jo moramo imeti pred očmi. To je pehanje za lahkim zaslužkom. Mnogi naši trgovci, ki gredo v tujino — med njimi pa so tudi dobri, solidni trgovci, čeprav jih je malo — gledajo, kako bi na hitro nekaj z lahkoto zaslužili, pa čeprav bi potem prišli tudi na slab glas. Toda treba je imeti v mislih, da takšne slabe izkušnje ne ostanejo samo v eni državi, ampak se zvedo tudi v drugih, ker tudi Afrika ni ravno brez komunkacij in zvez nasploh. Imeli smo primere, ki so bili škodljivi ne le v materialnem, ampak tudi v političnem pogledu, čeprav je šlo za druga vprašanja, za investitorja, kredite itd. Vse to so stvari, ki škodujejo našemu ugledu v tujini, to pa posredno vpliva tudi na naše notranje življenje — in tu veliko izgubimo, ker imamo zdaj tudi velik plačilni deficit v tujini. Res je, da stalno več uvažamo kakor izvažamo, toda marsikaj smo izgubili tudi zaradi svoje nesolidnosti oziroma zaradi nesolidnosti teh naših zunanjetrgovinskih podjetij. Pri nas danes vse mogoče uvažajo, čeprav naša industrija ni slaba. Njena izbira je zelo velika in v naši državi je mogoče dobiti skoraj vse. Toda zaradi lenobnosti raje kupijo stvari v tujini. Ne gre pa tu samo za inercijo, ampak pravzaprav za to, da bi nekaj z lahko to zaslužili tudi zase. Ljudje odhajajo v tujino in pogosto kupujejo tudi tisto, česar ne potrebujemo, češ da je tam ceneje. Toda mi to plavamo z valuto, ki nam je primanjkuje. Danes smo dolžni tujini kakih 800 milijonov dolarjev, naš deficit pa stalno raste. V takšnem položaju se moramo nasloniti na svoje lastne notranje sile, moramo zmanjšati uvoz in povečati izvoz.

Videli ste, da smo tako po seji Izvršnega komiteja CK ZKJ sprejeli nekaj nujnih ukrepov, med njimi tudi preprečevanje uvoza avtomobilov. Ta prepoved bi morala začeti veljati, mislim 2. maja. Kaj pa se je zgodilo? Na našo mejo je dan preden bi morali spustiti rampo, prišlo dva tisoč avtomobilov. Pomislite, dva tisoč avtomobilov? Naj velja vsak izmed njih samo tisoč dolarjev, pa zneso to že dva milijona dolarjev, to pa ni majhen znesek. Razen tega jih je mnogo nedvomno še ostalo zunaj in ne bodo tako lahko prišli noter. Koliko pa smo razen tega uvozili raznih nepotrebnih stvari v tem letu? Dobro, avtomobil je potreben, čeprav je mogoče vprašati, kako je kdo prišel do njega. Bile pa so še razne druge stvari. Eno je gotovo — da bo treba uvesti določeno kontrolo, in to ne samo, kadar gre za avtomobile, ampak tudi glede hiš. Kajti vse te stvari so videli naši ljudje in pričakujejo od nas, da tudi v tem pogledu poravnajo, kar je nepravilno. (Močno odobravanje, vzklapanje tovarišu Titu in ZKJ.)

Kakor vidite, tovariši in tovarišice, se je nabralo veliko napak in zdaj ni mogoče pričakovati, da bi jih popravili vse naenkrat. Dobro moramo zavhati rokave, da bi nam uspelo najprej preprečiti, da bi se stvari razvijale tako kot doslej, potem pa da bi jih postopno popravili.

(Dalje prihodnjič.)

Ivan Pregelj:

Božji meiniki

POVEST IZ ISTRE

"Hlev!" je ušlo žminjskemu, ko je raj padel čez prag v temo in zatohli vzduh. Previdel je bolnico in opravil molitve za umirajoče. Nato se je koj poslovil od Križmaniča in se vrnil v žminj.

"Trda ti bo do Tinjana," je še dejal Križmaniču. "Ali nočeš z menoj?"

Križmanič je odgovoril, da pojde do Ježnja in bo počakal le še mesečine.

"Moram, plovanim!" se je nasmehnil.

Stopil je nazaj v hišo k bolnici, ki je naglo slabela in bledla. Jože ji je bil potisnil v roko kruha. Križmanič jo je čul, ko se je razjadila nad sinom:

"Ne nosi mi kruha," je te-gobila. "Kje ga jemlješ? Ljudje ti ne režejo belega kruha. Kradeš ga, pasje dete, kradeš!"

Mutec je ždel v kotu in trudno kimal z glavo. Ko je vstopil duhovnik, je vstal in šel pred hišo. Duhovniku pa se je ogrelo pri srcu:

"Kradel je, da je kupoval belega kruha. Pa saj ga ni zase! Materi ga je. O Istra, dežela čudežev in presenečenj! Ali je to tvoje zadnje?"

Poslušnil je. Bolnica je bledla o knjigi in Martinu iz Jursičev. "Prisegla sem ti na bukke, Dušo sem pogubila zaradi tebe! Morilec! Črni človek! Satan! Ne bom prisegla! Pusti me!"

Iskala je blodno v svitu dremotne sveče, ki jo je bil prinesel žminjski. Nenadoma se je zagledala v duhovnikovo lice, strmela in se zasmejala: "Lej no! Kako sanjam! Da si ti! Pa te je pred dolgim ubil v Pragi pod Bermom. Pod Bermom. Z balto. Šime, šime iz Ježnja!"

Nato se je stresla in zavpila presunljivo:

"Bukve! Na duši mi gore!" Duhovnik se je domislil molitvevske knjige, segel zmeden ponjo in odprl. Ostrmel je brez konca.

"Istra, dežela čudes! Ali je to tvoje zadnje?"

Duhovnik je spoznal knjigo. Bila je last njegovega rajnega očeta...

Tisto trenutje je starka ugasnila...

11. Vidalice Kajnove.

"Mašne bukve mojega rajnega očeta," je zamrmral duhovnik in si nesel dragocen spomin spoštljivo na ustnice. "Vedno jih je nosil oče v svojem nedeljskem jopiču," je mislil nato, "tudi ko je umrl pod Bermom, jih je imel s seboj."

Se je duhovnik ljubil sveti spomin, pa ga je iz knjige kakor zapleto in je čustvoval v kor občutju pravljice, ki jo je davno slišal od matere in do teh dob že skoraj pozabil. Mračna groza mu je rastla iz priče.

Vidalice, je dejal sam pri sebi, dvojnice nazivajo danes Istrani tako piščal. Odrastli navrtajo dvojce javorovih kolčkov, otroci so spretnejši, gredo za bezgom in bogme, da pojejo otroške piščali slaje. Pa je bil star pastir in je imel za soseda mlajšega. Stari je mislil, mlajši čara, zakaj čreda se mu je množila. Staremu pa so jo volkovi trgali. Potem pa je spoznal stari, da ima mladi svoje posebne vidalice. Zaradi vidalic-čaralije je ubil mlajšega. Potem ga je sežgal v samoti, da bi nikoli nihče ne izvedel za zločin. Pospel so razvejali vetrovi v vse štiri strani po Istri. Stari pa-

stir je poizkusil zapiskati na ugrabljenе vidalice. Zapele so grozno skrivnost; pa je vzel kamen in jih strl. Potem je bila zima. Mraz je minil, leto je rastlo. Vse čez po istrskih goličevah je poganjal bezeg. Kakor vsako leto, so si ga rezali otroški čredniki za piščal. Vidalice so jim pele o solncu in sreči, o bosilju in rožmarinu. Stari ovčar pa je besnel: kamorkoli je posluhnil, pa naj je gnal past še globlje v samote, vidalice so šle za njim in pele venomer eno in drugo: "Ubi me... sežgal me!" Tedaj je stari ovčar obupal, šel in se obesil na samotnem hrastu. V rogovihi je obvisel nad zemljo in ptiči so ga objedli. Rogovilo pa so poslej imenovali pastirji: Kajnove vidalice...

"Vidalice," se je zdrnil duhovnik, spravil očetne bukve in se zavedel svojega duhovskega posla. Tiho je pomolil za rajno, ki je ležala voščenohladna in mirna v premirnem svitu blagoslovljene sveče, ki jo je bil prinesel s seboj žminjski. Križmanič je nato s težavo dopovedal nememu Jožetu, da mora iti takoj do kakih bližnjih ljudi, naj pridejo in pripravijo mrtvi krščanski pogreb. Vedel je tudi, da bi moral sam čakati, dokler bi se mutec ne vrnil. Zato je ostal pri mrliču, ko je Jože odšel. "Ali bodo hoteli iti z njim ponoči," si je mislil, "ali jih bo znal priklicati?" Spomnil se je, kako je nosil mutec materi belega kruha, in se potolažil, da ni tako bebast.

"Če ne naleti na vranove ob poti," je zamrmral, "mimo črnih ptic bi siromak ne šel niti za mater."

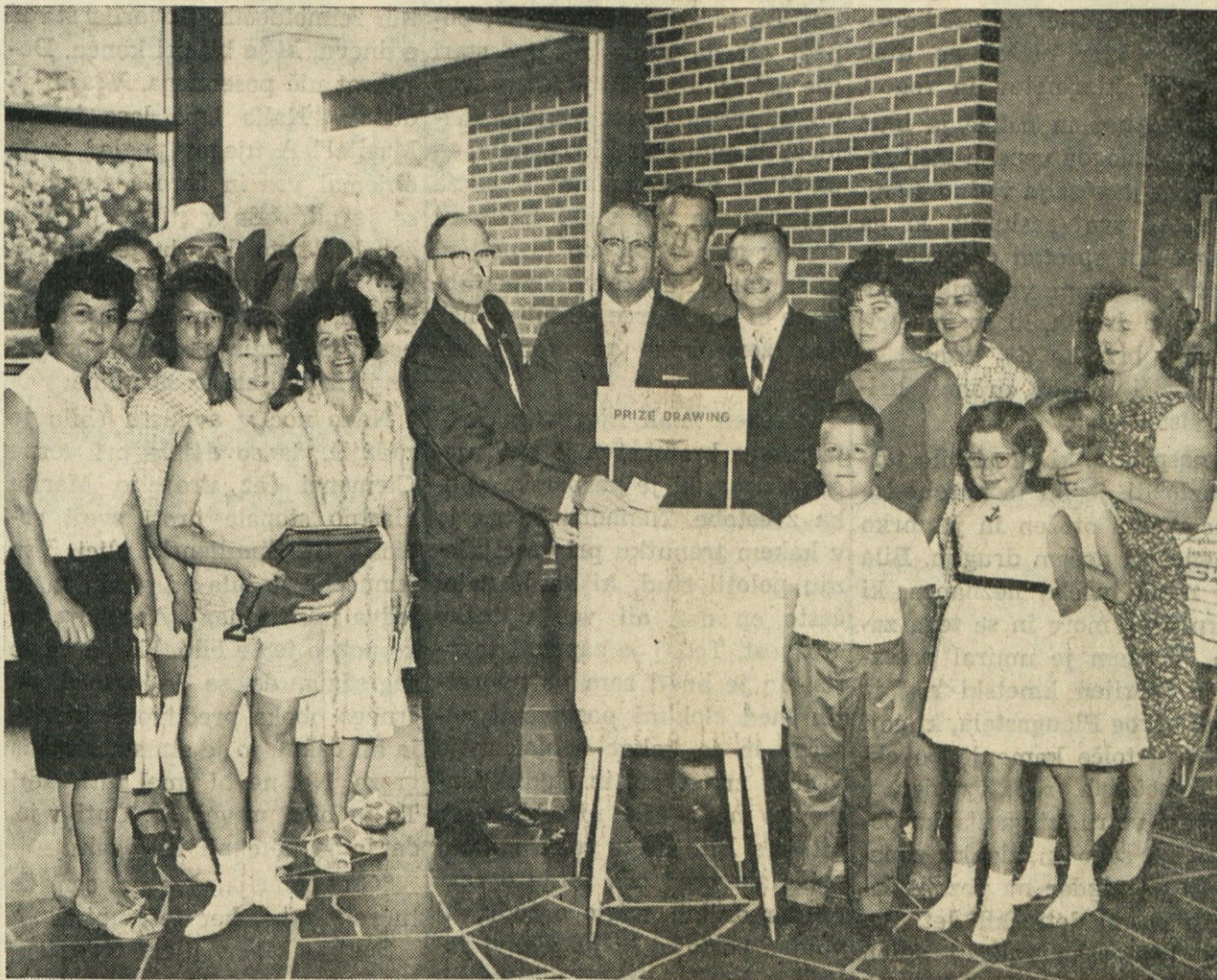
Bilo je okoli polnoči. Zunaj ob vogalih hiše se je obudila sapa. Tudi skozi prostor v hiši je zavelo hladno. Duhovnik se je zavil tesneje in se stisnil sam vase. Strmel je brez misli v mrtvo mrliško lice in mrtvo molil. Trudnost mu je segala v ude, dremalo se mu je. Ni bil vajen čuti in dnevna hoja je bila izžrpala njegove sile. Zaspal je.

Ko se je prebudil, ni vedel, kako dolgo je spal. Zbudil ga je bil mraz. Planil je in se razmahal, da bi ogrel premrle ude. V grlu ga je dražilo na kašelj. Jožeta z ljudmi še ni bilo. Glasneje je pela burja ob vogalih. Odprl je v noč. Videl je, da se je bilo nebo zastirilo z meglo, tenko kakor koprena. Zvezde je bila zabrisala, mesečina pa je predirala skozi in mu odkrivala znano zemljo v čudno tuji, brezkončno žalostni in tegobni tišini. Polnočni strah je dahnil vanj. Nekje blizu je vekala sova.

Duhovnik se je vrnil k mrliču in molil znova. V tem se je obudilo v njem bridko sočutje. Po sili ga je gnalo gledati in gledati v suhotno, mrtvo lice.

"Lepa Mare!" je čustvoval. "Lepo Maro so jo zvali nekoč. Zares je bila lepa. Še je jasna soglasna umerjenost črt v licu. Prava istrska umerjenost. O Mare, pa kje je zdaj tvoja lepota? Kje so sočne ustnice, kje velike, iskrece se oči, kje mlado, zardelo lice, kje tvoje dolge kite? Kako, bedna, kako žalostna si zdaj." Mimo obraza, ki ga je motril, je mislil duhovnik drugam in globlje:

(Dalje prihodnjič)

ST. CLAIR SAVINGS JE RAZDELIL 43 NAGRAD — Znani slovenski denarni zavod v Clevelandu St. Clair Savings je odprl pretekli mesec novo podružnico na Lake Shore Blvd. Ob tej priložnosti je bilo razdeljenih 43 nagrad, katerih glavno — električni zmrzovalnik za živila — je dobila Agnes Valencic. Na sliki vidimo mestnega sodnika Euclida W. Burnsa (na levi) z listkom za prvo darilo. Poleg sta predsednik St. Clair Savings Paul J. Schneller in pomožni tajnik Harold R. Swope, upravnik novega urada.

JULIJ						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

KOLENDAR društvenih prireditev

JULIJ
29. — Dan Slovenske dobrodelne zveze na prostorih društva sv. Jožefa na White Rd.

29. — Štajerski klub priredi piknik na Slovenski pristavi.

AVGUST
5. — Peti katoliški slovenski dan pod pokroviteljstvom Lige K. S.A. in drugih slovenskih katoliških organizacij v Clevelandu na prostorih Društva sv. Jožefa na White Rd.

12. — Pevsko društvo SLAVCEK priredi piknik na Slovenski pristavi.

26. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

SEPTEMBER
9. — DSPB priredi piknik na Slovenski pristavi.

OKTOBER
6. — Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti priredi v šolski dvorani "card party".

7. — Pevski zbor Triglav priredi v Slov. domu na 6818 Denison Ave. vinsko trgatve. — Igra Grabnarjev orkester. Začetek ob treh popoldne.

13. — DSPB priredi družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave.

21. — Pevsko društvo Slavček priredi svoj letni koncert v veliki dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob 3:30 popoldne.

23. — Pevski zbor LIRA priredi ob štirih popoldne CERKVENI KONCERT v cerkvi sv. Vida ob 50-letnici svojega obstoja. Po koncertu banket v novi dvorani.

NOVEMBER
4. — Glasbena Matica poda v SND na St. Clair Ave. opero.

10. — Štajerski klub priredi martinovanje.

11. — Podružnica št. 14 SZZ praznuje 35-letnico svojega obstoja z banketom v SDD na Recher Ave. Začetek ob petih popoldne.

11. — Cerkevni pevski zbor ILIRIJA pri Mariji Vnebovzeti priredi koncert v cerkveni dvorani.

25. — Prosveta Baragovega doma priredi v farni dvorani pri Sv. Vidu festival slovenskih narodnih pesmi in plesov. Začetek ob 3:30 popoldne.

DECEMBER
2. — Pevski zbor Slovan priredi jesenski koncert v SDD na

Recher Ave. Začetek ob štirih popoldne.

23. — Baragova prosveta priredi v dvorani pri Sv. Vidu Slovenski božič. Začetek ob 3:30 popoldne.

Podpiranje Gomulke in Tita v rokah Kennedyja

Senat je odobril kompromisni predlog, izdelan na konferenci zastopnikov obeh domov.

WASHINGTON, D.C. — Senat je odobril s 56 proti 26 glasovni predlog konferencie Senata in Doma o pomoči tujini. Iz njega je črtano določilo o prepovedi podpiranja komunističnih držav, v kolikor te niso vključene v "mednarodno komunistično zaroto" in v kolikor je predsednik Kennedy prepričan, da je njihovo podpiranje bistvene važnosti za varnost Združenih držav.

Sirokopotezna akcija Bele hiše proti njeni omejitvi v pogledu vodstva zunanje politike od strani Kongresa je uspela. Predsednik Kennedy ima odločitev o tem, ali naj Jugoslavijo in Poljsko, pa tudi kako drugo komunistično državo podpira ali ne, v svojih lastnih rokah. Sam bo moral pred javnostjo tudi v tem pogledu dati odgovor. Tekom zadnje debate se je pokazalo, da ameriška javnost na

splošno podpiranje komunističnih držav zavrača, zagovarja pa ga še vedno precej močna in odločilna skupina v državnem tajnistvu s poslanikom G. Kennanom v Beogradu vred.

Vzhod. Nemčija blokirala baltsko morsko obalo

BERLIN, Nem. — Vzhodnonemški komunistični režim je blokiral baltsko obalo od Poljske do Zapadne Nemčije. Da je to storil ravno v začetku kopalne sezone na Baltskem morju, je dokaz, da se zelo boji, da bi kopalci utegnili izrabiti priliko in preko morja bežati v svobodo, bodisi na Švedsko bodisi na Dansko.

Vsi kopalški kraji so dobili ostre in podrobne policijske predpise, kaj smejo kopalci in česa ne smejo. Predpisano je, kdaj in kje se smejo kopati, kako daleč smejo plavati v morje, kakšne čolne smejo uporabljati, kako dolgo smejo biti zvečer na morski obali itd. Za prestopke so predvidene hude zaporne kazni do dveh let.

Prejšnja leta takih predpisov ni bilo. Sedaj so režimu potrebni, ker je pot za pobege skozi Berlin zaprta in Nemci iščejo druge luknje, ki bi lahko skoznje zbežali na svobodo.

Slamo z njiv, orjate praho, pravi Hruščev

MOSKVA, ZSSR. — Predno je Hruščev odšel iz Moskve na deželo in počitnice, je še vse sovhoze in kolhoze zasul z okrožnicami, ki jim je v njih očital, kakšne napake so delali prejšnja leta in kakšnih letos ne smejo več.

V okrožnicah poudarja posebej, da morajo pravočasno spraviti slamo z njiv in da morajo takoj zoriti praho, ne pa čakati do pozne jeseni. Hruščev grmi v okrožnicah tudi proti kolobarjenju, ki po njegovem mnenju samo škoduje pridelovanju žit.

Ruske kmete je torej pripravil ob počitnice, sebi seveda si jih bo privoščil.

Zapadni diplomatje so se vendarle sestali v Ženevi

BONN, Nem. — Nemški zunanji minister Schroeder je v petek zvečer odpotoval v Ženevo, da bi bil lahko v soboto na sestanku zapadnih zunanjih ministrov in Francije in Anglije kot tudi ameriškega državnega tajnika.

Sestanek je bil po mnenju bonnske vlade potreben, kajti tam je sedaj tudi Gromiko iz Moskve. Lahko se zgodi, da se bodo ta teden sestali vsaj zunanji ministri Anglije, Rusije in ameriški državni tajnik. Francoskega k takemu sestanku ne bo blizu; je general De Gaulle že davno rekel, da njegov zunanji minister ne hodi po svetu, da bi zapravil čas s praznim govorjenjem.

Telstar se je obnesel tudi kot telefonska centrala

CLEVELAND, O. — Pretekli petek so prvokrat preskusili znanega satelita Telstar, kako se bo obnesel kot letišča telefonska centrala. Njegove instrumente so vključili v telefonsko zvezo med Evropo in Ameriko.

Za začetek je bilo vključenih istočasno šest telefonskih pogovorov preko Atlantskega oceana. Vsi pogovori so se dobro slišali.

Boji z rdečimi v Vietnamu

SAIGON, J. Viet. — Po uradnem poročilu je padlo v bojih med vladnimi četami in komunističnimi gverilci okoli 100 rdečih borec. Vladne čete, ki so obkolile rdeče gverilce, so pripeljali na bojišče ameriški vojaški helikopterji. Boji so se vr-

šili kakih 50 milj zahodno od tod v smeri proti meji Kambožde.

V predelu severno od tod se je v drugi, vojaški akciji, posrečilo ujeti enega izmed glavnih vodnikov "Južn o-vietnamske narodne osvobodilne fronte".

— Tri od vsakih petih težjih prometnih nesreč se dogode ponoči.

Ženske dobijo delo

CISTILEC VLIVKOV

SPLOŠNO DELO

Plača od ure. Plačani prazniki. Pokojnina. Plačane počitnice. Bolniška podpora.

LUCAS MACHINE DIVISION
12302 Kirby Ave.

(Vzemite Eddy Rd. bus severno od tovarne.) (141)

MALI OGLASI

Stanovanje oddajo

Štirisobno, neopremljeno stanovanje oddajo na 1084 E. 74 St. Kličite RE 1-7458 po peti zvečer. — (141)

Ugodna prilika

Leico in Kodak Tourist Camero z vsem priborom prodam pod zelo ugodnimi pogoji. Anton Jeglič, 1057 E. 68 St. Cleveland 3, Ohio, telefon HE 1-3084. — (20,23,25 jul)

Sobe se odda

Tri sobe se oddajo v najem, na novo dekorirane na E. 61 St. Kličite KE 1-0273 (139)

V najem

Trisobno stanovanje oddajo, kopalnica, furnezi, idealno za par. Na 1193 E. 60 St. Kličite HI 2-2009 po 7. uri zv. (140)

V najem

Opremljeno štiri sobno stanovanje oddajo, dve spalnici. Avtomatična kurjava. Kličite IV 1-8774. (142)

Sedaj je čas za barvanje hiš znotraj. Pokličite TONY KRISTAVNIK, Painting & Decorating HE 1-0965 ali UT 1-4234.

Lastnik prodaja

Dvodružinska in enodružinska, aluminijaste strani, nove strehe, furnezi lepo dvorišče, na E. 74 St. Dober dohodek. Kličite 361-2744. — (20,23,25,27,30 jul, 1,3 Aug)

IZVRŠUJEMO VSAKOVRSNA CEMENTNA DELA, NOVA IN POPRAVILA.

JOHN ZUPANCIC

18216 Marcella Rd. KE 1-4993

Naprodaj

v bližini E. 185 St. hiša za 2. družini, 3 sobe zgoraj stiri sobe spodaj, dva garaža, lep lot. Vse v najboljšem stanju. Samo \$21,500.

KOVAC REALTY

960 East 185 Street KE 1-5030 (139)

Peceni prodam

Plinski štedilnik, mizo in štiri stole, hladilnik, komplet ozko posteljo, televizijski aparat, otroški voziček in žago cirkularno z mizo. Vse dobro ohranjeno. Kličite 361-6591. (143)

Prijatelj's Pharmacy

IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RACUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE AID FOR AGED PRESCRIPTIONS St. Clair Ave. & 68th St., EN 1-4212

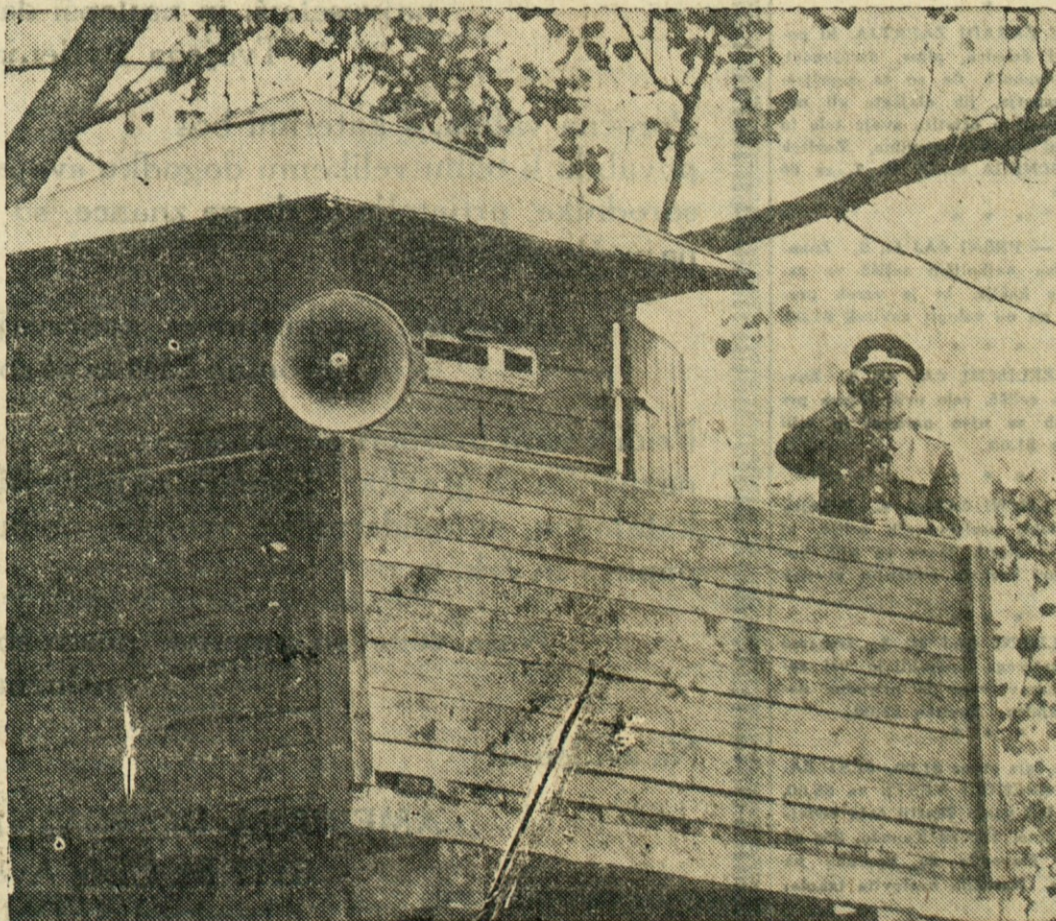
ČE HOČETE...

prodati ali kupiti posestvo ali trgovino, obrnite se do nas

JOS. GLOBOKAR

986 E. 74th St.

HE 1-6607

STRAŽA OB MEJI — Vzhodnonemški mejni stražar v bližini vasi Vacha ogleduje položaj na meji z daljnogledom. Kljub izredni pazljivosti se tu in tam le posreči komu uiti iz rdečega raja na svobodni zahod.

RENE BAZIN:

IZ VSE SVOJE DUŠE

ROMAN

"Evo male! Srečo ima: pri izberu je postala delovodkinja." In ko ga drugi ni razumel, je še dodajal:

"Ne razumeš? Delovodkinja je, to je, kot bi dejal, modni adjutant. Ali zdaj veš?"

Ne, ničesar niso vedeli njegovi prijatelji. On pa je čutil potrebo, da govori samo o svoji sreči...

Ko sta se vrnila, je vprašal: "Ali veš, kaj mislim? Treba bo narediti majhno gostijo, ko

se vrneš iz Pariza, da proslavimo tvoje napredovanje. Škoda, če ne bi mogla povabiti na večerjo dolgega Etienna..."

"Kaj če bi povabila Antoina, stric? Kmalu odide k svojemu polku."

Stari vojak je za trenutek pomišljal in nato dejal:

"Pet let je že, kar ga ni bilo k nam. Končno imaš morda prav. Povabil ga bom."

Čez dva dni se je Henrietta odpeljala v Pariz in stric je povabil Antoina.

XVIII.

Če od maja meseca je Antoina dvoril Mariji. Lastna mu je bila lahkotna galanterija fabrikantov. Znal je slediti razglavljenim dekletom, ki hodijo iz delavnice, se šaliti z vsemi, a ločiti jih od tiste, ki jo je posebno cenil. Tisto je objel okrog pasu, da se je posmejal z njo sredi njenih tovarišic z dela, ki so se med krikom in v zadnjem dnu zavistne razpršile na vse strani. Pridno je hodil na

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

GRE IZ MESTA — 2-družinska lesena hiša. 5 sob pohištva in opreme. 5 sob spodaj praznih. Samo en teden — \$9,500 ali najboljša ponudba. Za pojasnilo kličite YA 7-8961, 1913 W. 23rd St., Chicago 8, Ill. (139)

LA GRANGE PARK—BY OWNER 3 bedrooms house. Garage. Storm-screens, awnings. — Close to all transp., schls., churches. ½ blk. from Village Mkt. \$18,200. FL 2-5959. (140)

WESTCHESTER—3 bdrm. Georgian Sep. din. rm. Full bsmt. Cer. tile kit. & bath. Newly crptg. Gas ht. 2 car gar. Encl. porch & patio. Fully Indscpd. 50x125' lot. Close to Cathol. & pub. schl. \$25,500. Call owner transd. FI 4-3865. (139)

WESTCHESTER — BY OWNER Large 6 room Georgian. 1½ car garage. 3 bedrooms. Din. rm., liv. rm., with frplc. Good loc.-schools, shops, transp. \$25,900. FI 4-6874. (139)

CALUMET CITY — 392 MERRILL Nr. Expwy. and new school. 3 Bdrm. brick ranch. Full bsmt. 1½ car gar. Many extras. Priced for immed. sale by owner, only \$22,500. Offers consid. For appt. TO 2-3183. (140)

HIGGINS AND HARLEM — BY OWNER 7 rms. 3 bdrms. Georgian. Jalousie family rm. Storms, screens. Semin. bsmt. 1½ car gar. Side drive. Conv. to schls. & transp. 7424 W. Gregory. SP 5-2143. (140)

PARK FOREST — 3 Bdrm. ranch. Att. gar. 60x120 lot. Storms and screens. Close to everything. By owner. \$15,200. 248 Marquette St. PI 8-6176. (140)

W. CHICAGO — Exceptional value quality built. 3 Bdrm. brk. Bi-level. 2 baths, 1½ car gar. Bt-in kit. Crptg. Gas ht. Lovely patio, beautiful Indscpd. Nr. Everything. Many extras. By owner \$24,900. 909 S. Oak St. PH 231-4121. (140)

EVERGREEN PARK—BY OWNER 6 yr. old brick bungalow. 3 bedrooms. Full bsmt. Strms-scrns. Side drive, garage. 40 ft. lot. Priced for quick sale. GA 4-8216. (141)

TINLEY PARK — BY OWNER 4 bdrm. Cape Cod with lge. rec. rm. in bsmt. 1½ bath, w-w crptg., new heating. Well Indscpd. Close to Rock Island. Low \$20's. — 17366 S. 70th Ct., KE 2-2952. (141)

ALGONQUIN SHORES — BY OWNER 1½ story frame home. 2 bdrms. Loc. on 2 beaut. Indscpd. lots. 3 blks. from Fox River. 2 car gar., school bus. Conv. Meadowdale shopp. — \$12,000 or make offer. — Menoma Trail. — HA 8-2397. (141)

SKOKIE — BY OWNER, custom blt. 4 Bdrm. 2½ bath, liv. rm. pan. fam. rm. din. rm., 22 ft. de luxe kit. blt-in applis. bsmt. att. gar. Fine loc. \$39,500. AL 1-6134. (141)

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

ELMHURST — TRANSFD. OWNER MUST SELL 3 bdrm. face brick ranch. Built-in oven-range, alum. S/S, blacktop drive, 2½ yrs. old. 60x132 lot. Asking \$18,500 or reas. offer. 2 N 776 Willow. BR 9-6440. (139)

RIVERSIDE — BY OWNER Brick bi-level, 2 bedrooms, 9 yrs. old. Cab. kit. w/dining area. Lge. liv. rm. ½ bsmt. 1½ car gar. 50 x 145' Indscpd. lot. Mid. \$20's. 2 blks. from all schls., shopp. & transp. — HI 7-6416. (140)

WESTMONT — BY OWNER 2 bdrm. expand. Fam. size kit. w/brkfst. rm. or 3rd bdrm. Lge. scrnd. & glazed porch. Compl. redecor. Full bsmt. Low taxes. Good loc. — \$15,700. 140 S. Hudson. WO 9-0990. (139)

WESTMONT — By owner, Immed. occup. 2½ yr. old bi-level. brk. frame, 7 rms. 2 vanity tiled baths, built-in kit. bsmt. basebd. h. w. gas ht., crptg., drapes. Firepl. att. gar., triple track alum. strms-scrns. Many extras. \$26,900. WO 8-914. (140)

SOUTHWEST SIDE — BY OWNER 2 story. 8 rooms with 4 room basement apartment. \$12,500. CH 3-5911. (139)

SOUTHWEST SIDE — BY OWNER 3 bedroom brick. 45' lot. Side drive. All improvements. Full bsmt. Alum. Strms. & scrns. \$25,900. 8201 S. Komensky. LU 2-0748. (139)

OAK FOREST — BY OWNER New job forces owner to sell new 4 bdrms., 2½ baths. L' shaped split-level. Cor. lot. Cent. air cond. 2 car att. gar. Many extras. Make offer. \$23,900. Call KE 2-6589. (140)

EVANSTON — BY OWNER 8 rm. Lannon stone brk. 4 twin bdrms. 2½ car. bath. Rec. plus brkfst. rms. Jalousie porch. 2 frpls. Att. gar. Gas ht. Air-cond. Encl. yd. Nr. schls., trans. New carpeting. Quiet nrhhd. Immed. poss. Mid \$30's. UN 4-6122. (140)

MAYWOOD — BY OWNER 1½ story frame. 6 rm. 3 bdrms., 3 baths. Sided. Lge. cer. tile kit. Full bsmt. w/plastered ceiling. Encl. back porch. Gas h. w. ht. 2 car gar. Side dr. 62' lot. Conv. to everything. \$17,500. Vic Madison — 1st Av. FI 4-4004. (140)

OAK LAWN — OUT OF TOWN OWNER MUST SELL NOW! Exp. Cape Cod. Walking distance Cath. schl., church & college, pub. schl. & transp. 2 bdrms. Gar. \$14,500 or best offer. 4017 W. 99th St. Ph. 636-2521. (140)

VILLA PARK — BY OWNER 3 bdrm. ranch. 3 yrs. old. ½ acre Indscpd. yard. 2 car gar. Cab. kit. Lge. liv. rm. w/L-shaped din. rm. Close to schls. & transp. Priced for quick sale at \$18,500. 208 E. Sunset Dr. TE 4-9213. (140)

sejmske veselice in na žegnanje v manteški okolici, na predmestne pleše, kjer plešeš po utah ob zvokih klarinetov in rogov. Kot razsipnež in bahač je imel iz dveh razlogov uspeha med reveži, kjer je veselja vedno manj. Precejšnji svoj zaslužek, ki ga je imel kot spreten delavec, je zapravil v enem večeru. Slišal si glasove drugih, ki so mu pri-trjevali, brž ko je utihnil v kaki gruči njegov drobn, hri-pavi visoki glas.

Iz nasprotja, ki ga ni bilo težko razložiti, je bil ta narobe-šaljivec v dnu otožen in je mrko hrepenel za nečem drugim. Bila je v njem tegoba neznanca, ki se vrniti ne more in se tega zaveda. V njem je umiral presajen in izprijen kmetski rod iz krajev okrog Plougastela, ki goji jagode in tolče kamenje po ob-režnih pečinah, rod, vzgojen v morskem vetru, ki ga zlahka po-tegneš za sabo in zlahka zape-lješ, ki pa nikdar ne pozabi z lo-stnih pesmi detinskih let. Po-polne bretonske radosti sploh ni. Ni se Antoina lagal, Mariji, kadar ji je pravil, spremlja je jo po vsej dolgi ulici St. Similien-ski: "Menijo, da sem dobrovolj-ček in šaljivec, ker se smejem. A imam gorja nič koliko, — prav kakor vi, gospodična Ma-rija." Žena, ki ga je bila spočela, se radi svojega greha nikdar ni potolažila. On, ki so mu delav-ske sovražnosti mešale glavo, tu-di on je v svojem srcu plakal in nejasno trpel za edinim dobrim, kar so imeli njegovi predniki: za družino... S svojo domačo družino je bil prekinil vezi in tudi ona ni marala zanj. Čutil se je zato ponižanega pred vsem svojim rodom in pred mnogimi svojimi vrstniki, zapostavljenega, izločenega od skupnih rado-sti... In najsi se je poročeval iz vaških fantov, ki zemljo prevra-čajo in v mestu glavo izgube, bil je prav za prav eden izmed

Taka pohvala mora biti zaslužena

Ali vam je kdaj padlo v glavo, da morda trpite po nepotrebnem in da bi se morali boljše počutiti? Če so sloviti Tatra zeliščni čaji pomagali mnogim drugim, bi tozadevno mogli pomagati tudi vam. Tu navajamo le nekoliko tipičnih izvečkov iz več tisoč pism iz vse Amerike: —

"Sem že 76 let star. Dolgo časa sem bil bolan in poskušal sem vsamoga zdravila. Toda te, presenetljivo dobro delujoči čaj, mi najbolj pomaga... Vaši zeliščni čaji res zaslužijo pohvalo. Veliko sem trpel zaradi zaprtja in me je to, skupno z bolečinami v kolenih, posebno v zimskem času, zelo vznemirjalo. Tatra čaj št. 1 in Remolek čaj št. 3 delujeta pri meni čudovito in odkar jih zaužijam, se dosti boljše počutim... Vas čaj stane samo \$1 za zavitek, a jaz ga ne bi dal niti za \$1000... Skoro neverjetno je, koliko mi je vaš Tatra čaj št. 1 že pomagal. Pokazal sem ga mojemu zdravniku, kateri je dejal: "To je zelo dobro in ne more vam škodovati"... itd."

Ne odlašajte, naročite nekaj čaja takoj — še danes — in zadovoljni boste, da ste to storili.

ALI TRPITE ZARADI ZAPRTJA, ki povzroča slabost, bolečina, utrujenost, nervoznost, glavobol? Če so te neprijetnosti vsekakor zaprtja, jih olajšate ali odstranite, če temeljito očistite svoje telo in da drugi organi delujejo pravilno. Zavitek TATRA ZELIŠČNEGA ČAJA št. 1, za \$1,00 škoduje, \$1,00

PECTORAL — PRSNI ČAJ št. 2, Zna-stvena mešanica najboljših zelišč za za-časno olajšanje kašlja, ki je vzrok pre-hlade, imamo ga na zalogi; zavitek \$1,00, škoduje, \$1,00

REMOLEK ZELIŠČNI ČAJ št. 3, Zna-menita formula zelišč, zelo priljubljena pri starejših ljudeh za njen naravni in mil učinek; zavitek \$1,00, škoduje, \$1,00

EMATEA ZELIŠČNI ČAJ št. 4, Prirojen iz tekom razdolj preiskanih zelišč, ki jih cenijo še iz starih časov za njih ko-ristni učinek pri krvi in čiščenju; zavitek \$1,00, škoduje, \$1,00

RENEX ZELIŠČNI ČAJ št. 5, Isvreten zeliščni čaj, katerega uporabljajo vsi za-radi njegove zdravstvene in prirodne do-brote. Ni odvajalen. Zavitek \$1,00, škoduje, \$1,00

Vsak zavitek čaja stane \$1,00. ŠEST ZA-VITKOV, KATEREKOLI VRSTE na \$5,00, 12 na \$10,00. Pri vsaki ikatiji čaja dodaj-te 10c za poštnino, 15c za Kanada, 25c za druge države. Navodila za uporabo na vsakem zavitku. Naročilo naslovite takole:

Tatra Company, Dept. 10
Box 60, Morrisville, Pa.

njih, le da je bil izprijen in bo-lan. Da bi živel petdeset let po-prej ali da samo njegov stari oče nekega dne, ko je bil preveč pil, ni prisegel brez pravega raz-loga, da pojde iz Plougastela, — pa bi bil Antoine kmet, ki se na večer vrača z motiko na rami domov med obrežjem in poljem in so mu oči uprte v morskó ob-zorje in mu je srce že doli v hiši, kjer žena kruh za juho nare-zuje.

Poseben znak njegovega kre-menitega bretonstva je bila nje-gova trma, ki je barbarska obli-ka zvestobe. Nenadno se ga je v kakem trenutku pri veseljače-nju polotil stud, ki ga je zajel čisto en dan ali več v težko otožnost. Tedaj je zapustil tova-riše in je hodil sam po nabrež-jih med slokim postavami no-sačev in je kakor z blaznostjo v očeh zrl stvari in ljudi. Ven-dar to nista bila niti blaznost, niti kes. Bile ste to ve, ki ste mu prihajale pred oči, sanje o rev-nih prednikih, sanje o rodu, ki valove poslušal, ki ga zidovi fa-brik ali ulice mest nikdar ne bodo vsega zajele...

Rad se je smejal in ni mu bilo težko reči: "Trpim..." Vprav s tem se je polastil duše zapu-ščenice Marije, ki jo je življenje bilo postavilo na cesto. Prvi dve krat se je šalil z njo, ko jo je spremljal; tako je bila priznala Henrietti. Drugo pot se ga je bila odkrivala. — Pa je več ni spremljal, ampak srečaval jo je. Rekel ji je: "Sem kakor vi, — nekdo, ki ga je družina zavrgla. Podobna sva si v bolesti." Tedaj je prislunhila... Po malem jima je prišlo v navado, da sta se zna-šla zvečer ob kakem cestnem vo-galu. Marija je šla mimo. An-toine je stopil iz zatišja kakega preddvora, kjer jo je čakal. Pa sta pokramljala dve, tri minute, sloneč ob isti steni v obokovni senci. On si je potegnil klóbuk na oči, ona je zavihnla ovrat-nik svojega starega plašča, da

sta se odtegnila pogledom red-kih mimoidočih. Govorila sta si o dnevu, ki je bil pri koncu. Do-stikrat nič posebnega. Včasih je dodal: "Kako lepe lase imate, Marija!" A njegov pogled jo je objemal vso in žareča strast, ki se je odražala v njem, je bila, žal, baš tisto, kar ju je družilo, kar je brez prestanka blodilo v Mariji, ko so vendar besede iz pogovora izginjale tako brž in se ji izgubljale iz spomina.

Neko noč v avgustu (bilo je zadnjič, da so delale pri gospe Clemenci čez uro) je Marija hlastno stopala proti svoji so-bici v St. Similienski ulici. Vsa izmučena je bila od gladi in je jedva mislila nanj, Antoina, ta-ko pozno je že bilo. Ko pa ga je zagledala, da se je odločil od črnega oboka preddvora, kjer jo je bil čakal, jo je stresla strašna groza. Ne, ne bi smel biti tam! To je bilo preveč!... Čutila je, da jo je potegnil k vogalu.

"Glej, Marija, dve uri sem že tu radi tebe, ker te ljubim..." Spet je bila v njem tista trp-ka žalost. Prijel jo je za roke, približal ustnice vse do gostih črnih las, ki so ji napol razple-teni padali na vrat, in dejal:

"Marija, Marija, tako te lju-bim, da bi te za ženo vzel, če bi mogel..."

"Ne govorite tako, pustite me, ne recite mi več ničesar!"

"Marija, k vojakom moram, morda se ne vrnem. Samo dva meseca življenja še imam. Poj-di z menoj!"

"Pustite me, Antoine!" Branila se je. A v duhu je bila že izgubljena. Zakaj dejal ji je bil: "Za ženo bi te vzel, če bi mogel..." Oprostila se ga je. Z grozo v očeh je stopila v stran: "Ne! Ne! Nočem! Nesreča bi bila za oba. Ne pridite nikdar več! Nikdar več!"

Pa je še moral priti. Prišel je. Zvečer tistega dne, ko ga je bil Eloi Madiot povabil, se je An-toine spet sešel z Marijo Schwar-

zovo na običajnem mestu. Bila je že premagana. Ta večer ji je zmanjkalo zadnje opore. Od si-noči že ni bila videla Henriette. Ne bo je videla ne jutri, ne pri-hodnje dni.

Jokaje se je spustila Antoinu na prsa in se ni branila, ko jo je odvedel. — — —

XIX.

Tako je žalostna Marija v svo-ji dušni stiski mislila na Hen-rietto in klicala po njej.

Druge misli so v tej isti noči iskale popotnico: žalost starega

Madiotja in še prenekaterih dru-gih iz predmestja, ki niso bili deležni njenega večernega obi-ska; plahe prošnje male Reine, ki je skrivaj ljubila delovodki-njo; Louise; posebej pa še Etien-ne. Bilo je več duš v skrbeh za to dekle, ki je odhajalo od svoj-cev, in več molitev po nebeških potih in več kopnenja po vsi-denju kot za marsikakega boga-tina, ki odhaja z doma. Neznana ljubezen, ki se sama zase sre-čuje...

(Dalje prihodnjič)

Se priporočamo

ZA POPRAVITI ALI STAVITI NOVO STREHO ALI ZLEBOVE VRSMO VSA V KLEPARSKO STROKO SPADAJOČA DELA NAŠE DELO JE POZNANO IN ZANESLJIVO

FRANK KURE

Lahko pišete na ta naslov:

R. F. D. No. 1, Route 44, Newbury, Ohio

Pokličite telefonično: JORDAN 4-5503

ČUVARJA — Tale dva psa na pasji razstavi v Fal-mouthu na Angleškem sta že s svojo pojavo pokazala, da se zavedata svoje naloge — čuvanje doma in družine.

KRALJEVSKO ZANIMANJE — Angleška kraljica Elizabeta II. z zanimanjem ogleduje veliko ceremonialno masko Indijanskega plemena Sev. Amerike v muzeju Royal Society of Medicine v Londonu.

STARI KAPITAN — Za stoletnico rojstva so povabili nekdanjega kapitana Gerharda Bolte (na desni), najsta-rejšega živega kapitana v Nemčiji, na ogled moderne preko-oceanske ladje v Bremerhavenu. Na sliki ga vidimo, ko ogleduje radar na ladji Berlin, ki ga v času, ko je šel on leta 1927 v pokoj, še niso poznali.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio